

INFRASTRUCTURA PIEȚII ȘI PROBLEMA ACESTEIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Autor: Svetlana IORDACHESCU, st. gr. IMIU-061
Conducător științific: lector superior, Aliona LÎSÎI

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** Infrastructura pieții reprezintă totalitatea instituțiilor, tehnologiilor și standartelor ce asigură desfășurarea stabilă a relațiilor economice și crează condiții favorabile pentru funcționarea efectivă și dinamică a pieții. Diversitatea elementelor componente ale infrastructurii pieții generează numeroase clasificări ale acesteia. În Republica Moldova infrastructura pieții nu a cunoscut o dezvoltare în ansamblu, analiticii autohtoni axându-se doar pe problemele subsistemelor pieții: sistemul bancar, financiar, creditar, de asigurări etc. În condițiile create se recomandă o cercetare mai amplă a funcțiilor infrastructurii pieții prin intermediul analizării și dezvoltării instrumentarului infrastructural - sistemul de asigurare, sistemul bancar, mass-media, sistemul de învățământ, ocrotirea sănătății și cultura.*

***Cuvinte cheie:** infrastructură, piață, infrastructura pieții, dezvoltare economică, cheltuieli tranzacționale, instrumentar infrastructural, depozit financiar de date.*

Infrastructura reprezintă ansamblul de elemente ale unui sistem economic și relațiile dintre aceste elemente care asigură funcționarea sistemului. În țările în curs de dezvoltare infrastructura reprezintă forța motrică a creșterii economice, iar în țările cu economie dezvoltată infrastructura este considerată o metodă efectivă de combatere a crizelor economice și reprezintă factorul principal al dezvoltării economice. Din punct de vedere al conceptului structural infrastructura reprezintă totalitatea ramurilor care produc servicii necesare pentru dezvoltarea economiei și care se caracterizează prin durata construcției și termenilor de utilizare a obiectelor. [1]

Piața cuprinde totalitatea relațiilor economice ce apar în procesul de vânzare-cumpărare a mărfurilor și a serviciilor. Din punct de vedere teritorial, piața reprezintă locul unde se desfășoară tranzacțiile comerciale. [2]

Infrastructura pieții cuprinde totalitatea instituțiilor, tehnologiilor și standardelor ce asigură desfășurarea stabilă a relațiilor economice și creează condiții prielnice pentru funcționarea efectivă și dinamică a pieții. S-a constatat că instituțiile infrastructurii pieții apar ca o reacție la procesul de schimb a cheltuielilor tranzacționale. Cheltuielile tranzacționale pot fi tratate ca cheltuieli ale infrastructurii. [3] Infrastructura pieții constituie unul din subsistemele economiei elementele căreia sunt legate între ele cu toți subiecții pieții. Diversitatea elementelor componente ale infrastructurii pieții generează următoarele criterii de clasificare: [1]

1. Caracteristica teritorial-spațială determină categoriile de infrastructură internațională, republicană, regională și municipală;

2. Forma organizatorico-juridică a elementelor din componența infrastructurii cuprinde infrastructura de stat, infrastructura acționară și a altor forme de proprietate, infrastructura cu formă mixtă de proprietate;

3. Apartenența ramurală a întreprinderilor și organizațiilor infrastructurii de piață împarte infrastructura în infrastructură comercială, de transport, financiară și asiguratorie;

4. Tipul pieților deservite evidențiază infrastructura financiar-creditară, infrastructura pieței de capital, infrastructura pieței muncii și altele;

5. Amploarea deservirii delimitează infrastructura de piață cu caracter universal, infrastructura ce deservește câteva tipuri de pieți, infrastructura ce deservește câteva tipuri de piață luate aparte;

6. Tipul operațiilor exercitate determină infrastructura financiar-creditară, infrastructura comercială de intermediere, infrastructura administrativă și infrastructura informațională;

7. Nivelul de dezvoltare al infrastructurii pieții stabilește tipuri de infrastructură ce nu corespunde condițiilor pieței (rămasă de la sistemul vechi), infrastructură tranzitorie, de tip nou (în stadiu de formare) și infrastructură formată, ce corespunde cerințelor pieții;

8. Timpul formării condiționează infrastructuri formate cu anticipare, concomitent (sincronic), cu întârziere;

9. Tipul de organizare a elementelor infrastructurii determină infrastructură comercială și infrastructură non-comercială.

Transformările din economia Republicii Moldova au condus la necesitatea reexaminării conținutului noțiunii de infrastructură, a determinării rolului și funcțiilor ei principale în procesul de organizare a funcționării pieții. Cu toate că în practica reală a economiei naționale infrastructura pieții are funcțiile ei, analiticii autohtoni încă nu au studiat aspecte ale acestora. În lucrările acestor analitici cercetările s-au axat mai mult pe problemele subsistemelor pieții așa ca sistemul bancar, financiar, creditar, de asigurări, fără a ține cont că aceste subsisteme reprezintă instrumentarul economic infrastructural prin intermediul căruia se gestionează, reglează și dezvoltă activitatea economică. O analiză mai amplă a infrastructurii pieții a fost realizată în cadrul tezei de doctor „Instrumentarul economic al infrastructurii pieții (pe exemplul serviciilor financiare și de asigurare)” elaborată de către Irina Călugăreanu în anul 2006. În teza dată au fost propuse mai multe căi de dezvoltare ale infrastructurii naționale.

În condițiile actuale are loc extinderea și amplificarea funcțiilor realizate de infrastructură, se schimbă rolul ei în organizarea funcționării pieții. Din această motiv se evidențiază necesitatea dezvoltării ramurilor de producere (industrie, agricultură) și ramurilor conexe acestora (comunicații, activitatea de elaborare și implementare a standardelor, organizațiile de stat). [1]

O atenție deosebită trebuie de acordat dezvoltării instrumentarului infrastructural (sistemul de asigurare, sistemul bancar, mass-media, sistemul de învățământ, ocrotirea sănătății, cultura). [1]

În cadrul infrastructurii este necesar de a efectua asocierea instituțiilor infrastructurii în corporații după principiul specializării funcționale și deasemenea crearea instituțiilor infrastructurii în cadrul societăților pe domenii ramurale. Aceasta integrare va permite o economie considerabilă a cheltuielilor tranzacționale și va ridica competitivitatea pieții. [1]

Modelul mecanismului de gestiune a procesului de creare a infrastructurii trebuie să combine metodele de reglare cu procesele de autoreglare și autoorganizare, aceste momente trebuie să fie reflectate în legile cu privire la reglementarea activităților agenților economici ale infrastructurii pieții. [1]

S-a constatat careva neajunsuri specifice pieței și industriei de asigurare din Republica Moldova, care frânează dezvoltarea și consolidarea industriei precum și procesul de integrare în sistemul de asigurare European, s-a propus crearea unui sistem unic, care va avea la bază un soft universal de stocare și prelucrare automată a informației de asigurare. Deasemenea a fost elaborată metoda de calcul a cotelor tarifare la tipurile de asigurări riscante în anumite condiții. [1]

Utilizarea „Depozitului financiar de date” pentru crearea mediului informațional unic și ca instrument al infrastructurii pieței asigură gestiunea efectivă a business-ului. Depozitul financiar de date va permite consolidarea informației financiare din diverse sisteme corporative și va acorda acces rapid la toate datele de afaceri ale organizației și va aproviziona conducerea, managerii de nivel mediu, analiticii și contabilii cu informația necesară pentru gestiunea eficientă și controlul activității organizației cu multe filiale. [1]

Analiza teoretică și practică a infrastructurii pieții demonstrează importanța acesteia în economiile tuturor statelor ce se dezvoltă pe baza economiei de piață. Republicii Moldova îi este caracteristică o infrastructură a pieții slabă și insuficient analizată, fapt care și determină nedezvoltarea acesteia. Pentru remedierea situației date se recomandă de investit în principalele subsisteme ale infrastructurii cum ar fi: sistemul bancar, financiar, creditar, de asigurări etc.

Bibliografie

1. „Instrumentarul economic al infrastructurii pieții (pe exemplul serviciilor financiare și de asigurare)” Irina Călugăreanu, teză de doctor 2009;
2. „Teorie economică” Dumitru Moldovanu, București 1999;
3. Irina Poloz, *Infrastructura economiei de piață și cheltuielile tranzacționale*, Revista „Economica”, ASEM Chișinău, Nr.2 (62), 2008, p.19-21.